

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

ERHVERVSMINISTEREN

Besvarelse af spørgsmål 9 ad L 157 stillet af udvalget den 11. april 2017.

Spørgsmål:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 7. april 2017 fra Forbrugerrådet Tænk, jf. L 157 – bilag 7.

Svar:

I forbindelse med behandlingen af forslaget til lov om betalinger i folketinget har Forbrugerrådet Tænk den 7. april 2017 fremsendt en henvendelse til folketingets erhvervsudvalg vedrørende lovforslagets bestemmelser om behandling af betalingsoplysninger.

Forbrugerrådet TÆNK finder det problematisk, at lovforslaget giver mulighed for at behandle betalingsoplysninger til brug for kreditvurderinger, og at det ikke udelukkes helt, at forsikringsselskaber kan behandle betalingsoplysninger. Derudover anfører Forbrugerrådet TÆNK, at det bør indskræpes,

- at det reelt bliver frivilligt at benytte tjenester, der behandler betalingsoplysninger,
- at behandling af betalingsoplysninger begrænses til formål, forbrugeren anmoder om,
- at betalingsoplysninger ikke videregives til tredjemand,
- at princippet om privacy by design videreføres, og
- at enhver form for prisdiskriminering forbydes.

Forbrugerrådet TÆNK foreslår at ændre § 124 på en række punkter, der sikrer, at der tages højde for ovennævnte forhold. På baggrund af Forbrugerrådet TÆNKs forslag vil jeg stille en ændringsforslag til § 124. Jeg henviser således generelt til dette forslag.

Med hensyn til spørgsmålet om frivillighed anfører Forbrugerrådet TÆNK, at der bør tages yderligere skridt til at sikre, at det reelt bliver frivilligt for forbrugerne at benytte de tilladte tjenester. Forbrugerrådet Tænk finder, at det skal være muligt at slå tjenester, der behandler betalingsoplysninger til og fra, uden at dette får konsekvenser for forbrugers øvrige bankengagement. Forbrugerrådet Tænk anfører, at det i dag

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

en forudsætning for den dispensation, der muliggør, at bankerne kan tilbyde forbrugsoverblik, og principperne i persondataforordningen vedrørende privacy by default.

Det følger af lovforslagets § 124, stk. 2, at behandling af betalingsoplysninger kun kan finde sted med forbrugerens udtrykkelige samtykke. Dette samtykke kan dog gives i forbindelse med indgåelse af en rammeaftale, således at der ikke stilles krav om, at samtykket skal gives hver gang data behandles. Jeg mener, at det vil være unødvendigt besværligt for forbrugerne såvel som for udbyderne og forretningerne, hvis der skal indhentes udtrykkeligt samtykke hver gang, der behandles oplysninger, eksempelvis hver gang, der foretages en betaling.

Forbrugerrådet Tænk anfører, at forslaget til § 124, stk. 5 om, at banker (eller andre betalingstjenesteudbydere) ikke må stille som vilkår for indgåelse af aftale om brug af en betalingstjeneste, at der kan tilknyttes andre tjenester, som indebærer opstilling af forbrugsprofiler, kortlægning af betalere forbrugsmønstre eller anden personhenførbare segmentering, er utilstrækkeligt, fordi kravet om forbrugerens samtykke til behandling af betalingsoplysninger bør gælde generelt og ikke kun i forhold til betalingsaftaler, og fordi det er uklart, hvilke af de ti tilladte tjenester, som bestemmelsen refererer til.

Det var hensigten med forslaget til § 124, stk. 5 at sikre, at behandling af betalingsoplysninger ikke blev et standardvilkår for indgåelse af aftale om en betalingstjeneste, f.eks. et Dankort. Jeg er dog enig med Forbrugerrådet TÆNK i, at forbuddet bør være bredere, således at forbuddet mod at stille vilkår om behandling af betalingsoplysninger gælder alle produkter og tjenester. I det ændringsforslag, jeg vil stille, vil det således fremgå, at hvis behandling af betalingsoplysninger ikke er nødvendig for levering af et produkt eller en tjeneste, må priser eller vilkår for dette produkt eller denne tjeneste ikke være betinget af forbrugerens samtykke til behandling af betalingsoplysninger.

Forbrugerrådet TÆNK anfører, at behandlingen af betalingsoplysninger helt generelt bør begrænses til tjenester, som forbrugeren udtrykkeligt anmoder om, og at betalingsoplysninger ikke bør behandles til andre formål. En sådan formålsbegrænsning medfører blandt andet i Forbrugerrådet TÆNKs optik, at videregivelse eller videresalg af forbrugerens betalingsoplysninger ikke bør tillades, og at betalingsoplysninger ikke må behandles til brug for kreditvurdering eller behandles af forsikringsselskaber. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at betalingsoplysninger kan anvendes til kreditvurdering, men ikke til fastsættelsen af renten på et lån. Forbrugerrådet TÆNK anfører dog, at en sådan skelnen ikke er mulig i praksis, da renten på forbrugerens lån fastsættes ud fra den risiko, der vurderes at være forbundet med at indgå en kreditaftale med

forbrugeren. Forbrugerrådet Tænk foreslår derfor, at summerede oplysninger om betalingstransaktioners størrelse kan anvendes ved kreditvurdering, men ikke oplysninger om, hvor forbrugeren har anvendt sit betalingsinstrument, og hvad der er købt.

Det følger af forslaget til § 124, stk. 2, at behandling af data kun kan finde med forbrugers udtrykkelige samtykke. Der kan således ikke behandles data, som forbrugeren ikke har givet tilsagn om kan behandles, med undtagelse af forebyggelse og opdagelse af betalingssvindel. For at sikre, at det fremgår klart af lovforslaget, vil jeg i det omtalte ændringsforslag præcisere, at erhvervsdrivende kun må behandle betalingsoplysninger, hvis det er til brug for tjenester, der er direkte henvendt til brugeren.

For så vidt angår spørgsmålet om videregivelse og videresalg er jeg enig i, at det som udgangspunkt ikke bør være tilladt. Det er dog ikke muligt eller hensigtsmæssigt med et totalt forbud. Eksempelvis har kontooplysningstjenester i henhold til direktivet ret til at tilgå betalingsoplysninger om forbrugeren med dennes samtykke. Derudover kan der være tjenester, som forbrugeren har anmodet om, hvor videregivelse er nødvendig. Jeg vil derfor i ændringsforslaget foreslå, at erhvervsdrivende kun må videregive betalingsoplysninger til tredjemand, hvis det er nødvendigt for udbuddet af en tjeneste, som brugeren har anmodet om.

For så vidt angår spørgsmålet om forsikringsselskaber og kreditvurdering er jeg enig i, at forsikringsselskaber ikke skal have adgang til betalingsoplysninger i forbindelse med udbuddet af forsikringsprodukter. Dog kan fx fintech-virksomheder kombinere forsikringsvirksomhed med andre typer aktiviteter, hvor det er i overensstemmelse med lovens formål at behandle betalingsoplysninger. Jeg vil derfor foreslå, at forbuddet mod behandling af betalingsoplysninger vedrører aktiviteten (udbuddet af forsikringsprodukter).

Kreditgivere skal i dag foretage en kreditvurdering af låntagere med udgangspunkt i det enkelte individ. Det indebærer, at låntagere typisk skal aflevere et budget. Det kan i praksis være besværligt for låntagere at udarbejde et sådant budget. Jeg mener derfor, at det bør være muligt at anvende aggregerede betalingsoplysninger, hvoraf der ikke fremgår oplysninger om enkelte varer eller betalingsmodtagere, til at foretage en kreditvurdering.

I forhold til oplystningen af de ti tilladte tjenester i forslaget til § 124, stk. 3, anfører Forbrugerrådet Tænk, at det er principperne bag formålsbegrænsningen snarere end angivelsen af de ti tjenester, der udgør den reelle forbrugerbeskyttelse. Det vil derfor styrke forbrugerbeskyttelsen, hvis det i stedet bliver principperne bag formålsbegrænsningen, der fremgår af lovtæksten.

Hensigten med at opliste de ti formål, som betalingsoplysning kan behandles til, var at fastsætte en konkret liste af formål, hvilket skulle gøre det nemt for såvel forbrugere som udbydere at forstå, hvad der er tilladt. På baggrund af de indkomne supplerede høringsvar, herunder det her behandlede og tidligere høringsvar fra Forbrugerrådet Tænk og Spiir m.fl., vil jeg foreslå en ny formulering af § 124, så bestemmelsen er principbaseret, således at en udbyder kan tilbyde tjenester og produkter baseret på betalingsoplysninger, hvis disse er direkte henvendt til forbrugeren, og forbrugeren har anmodet om det.

Endeligt anfører Forbrugerrådet TÆNK, at forbuddet mod anvendelse af betalingsoplysninger til fastsættelse af diskriminerende priser og vilkår er positivt, men at lovforslagets § 124, stk. 4, ikke i tilstrækkelig grad sikrer, at betalingsoplysningerne alene behandles til fordel for forbrugerne. Forbrugerrådet TÆNK anfører således, at det fremgår af lovbemærkningerne, at der alene er tale om et forbud mod individualiseret prissætning til ugunst for den enkelte betaler. Forbrugerrådet Tænk finder ikke, at der kan foretages en sådan sondring. Når der er tale om individualiseret prissætning på baggrund af en analyse af kundernes individuelle indkøbshistorik, så vil denne prissætning altid være til ugunst for nogle af kunderne.

Det var ikke hensigten med lovforslaget at foretage en sådan sondring. Jeg vil derfor i ændringsforslaget præcisere, at diskriminerende prissætning skal forstås som opkrævning af forskellige priser for det samme produkt til forskellige kunder, hvor prissætningen er fastsat på baggrund af behandling af betalingsoplysninger.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen